

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XIV. Rursus confirmatur præeinentia Pontificis supra Concilium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

282. TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
rius ex Constantiensi Concilio sess. 8. tanquam Caput cor-
pori juxta Concilium Chalcedonense Act. 3. & in Epistola
ad S. Leonem; tanquam Pastor gregi, ut canit Ecclesia, præ-
positus est.

C A P U T X I V.

*Rursus confirmatur præminentia Pontificis supra Con-
cilium.*

1. **A** Dstruitur etiam Papæ superioritas iis omnibus argu-
mentis, quæ probant supremum esse Romani Pontifi-
cis Tribunal, nec ab illo licere appellare; *Aliorum fortè hominum
Causas* (inquit Ennodius Diaconus, cujus doctrinam rece-
pit, & approbavit, tanquam sua Decreta, Concilium Ro-
manum V. sub Symmacho Papa, quemque aliâ occasione jam
supra citavimus) *Deus voluit per homines terminari: Sedisistius Præsulem
suo sine questione reservavit arbitrio; voluit B. Petri Successores Cælo tantum
debere innocentiam.* Præmiserat autem, Concilio potestatem,
quam aliàs non habuisset, ad judicandum Papam, ab ipsomet
Pontifice concessam: *Judicia, & iste voluit, amavit, attraxit, in-
gressus est: & quod posset fidelium corda doloris justis aculeis excitare, Ven-
rando Concilio auctoritatem, etiam contra se, si mereretur, indulgit.*

2. Concilium Lateranense sub Alexandro III. majorem
vult adhiberi cautelam in eligendo Romano Pontifice, quia
Episcoporum quidem reliquorum electio, vel electus Episco-
pus, emendari poterunt, sed quoad Romanam Ecclesiam
NON POTERIT AD SUPERIOREM HABERI RECURSUS. Con-
cilii Lateranensis sub Leone X. testimonium protulimus
cap. 5.

3. Cæterum si in propria causa Romani Pontifices audiri
debent (fieret autem illis magna injuria, præsertim sancti-
tate, doctrinâ, & prudentiâ conspicuis, si non audirentur)
plurimi sunt, qui hanc suæ Sedi auctoritatem vindicarunt.
In collectione Lucæ Holstenii in Synodo Romana num. 8.
Bonifacius Rufo Thessalonicensi scribit; *Talia scripta direximus,
quibus universi fratres intelligant, primum convenire te citra tuam conscientiam
minime*

minime debuisse: Deinde de nostro non esse iudicio retractandum. NUN-
 QUAM ETENIM LICUIT DE EO RURSUS, QVOD SEMEL STA-
 TVTVM EST AB APOSTOLICA SEDE, TRACTARI.

4. Sanctus Gelasius in Epist. 13. jam citata, quæ est ad Epif-
 copos Dardaniæ; Cuncta, inquit per Mundam novit Ecclesia, quoniam
 quorumlibet sententiis ligata Pontificum, Sedes B. Petri Apostoli jus habeat re-
 solvendi, utpotè quod DE OMNI ECCLESIA FAS HABEAT IVDI-
 CANDI, NEQVE CUIQVAM DE EIVS LICEAT IVDICARE
 IVDICIO: Si quidem ad illam de qualibet Mundi parte Canones appellari vo-
 luerint, ab illa autem nemo sit appellare permixsus: Deinde variis exem-
 plis confirmat auctoritatem summi Pontificis supra Concilia;
 sed nec illa preterimus, quod Apostolica sedes frequenter, ut dictum est, more
 majorum etiam sine ulla Synodo procedente, & absolventi quos Synodus inique
 damnaverat, & damnandi nulla existente Synodo quos oportuit, habuerit fa-
 cultatem: Sancta memoria quippè Athanasium Synodus Orientalis addixerat,
 quem tamen exceptam Sedes Apostolica, quia damnationi Græcorum non consen-
 sit, absolvit; Itemque sancta memoria Flavianum Pontificum congregatione
 damnatum pari tenore, quoniam sola Sedes Apostolica non consensit, absolvit;
 potiusq; qui illi receptus fuerat, Dioscorum secunda Sedis Præsulem sua auto-
 ritate damnavit, & impiam Synodum non consentiendo submovit, &c. Idem
 scribit Epist. 4. seu commonitorio ad Faustum; Nobis oppo-
 num Canones dum nesciunt quid loquantur, contra quos hoc ipso venire se pro-
 dunt, quod sancta Sedi sana, rectaq; suadenti parere fugiunt. Ipsi sunt Ca-
 nones qui appellationes totius Ecclesie ad huius Sedis examen volvere deferrunt; ab
 ipsa vero nusquam prorsus appellari sanxerunt, ac per hoc ILLAM DE
 TOTA ECCLESIA IVDICARE, IPSAM AD NVLLIVS COM-
 MEARE IVDICIUM. Nec de eius unquam preceperunt iudicio iudicare, sen-
 tentiamq; illius constituerunt non oportere dissolvi, cuius potius sequenda de-
 creta mandantur.

5. Gelasium secutus, & imitatus est Nicolaus I. epist. 8.
 etiam supracitata quæ est ad Imperatorem Michaellem; Quo-
 niam, inquit, cum secundum Canones ubi est major auctoritas iudicium infe-
 riorum sit deserendum ad dissolvendum, scilicet, vel ad roborandum, patet pro-
 fectò Sedis Apostolica, cuius auctoritate major non est, iudicium à nemine fore re-
 tractandum, neque eniquam de eius liceat iudicare iudicio, si quidem ad illam de
 qualibet Mundi parte Canones appellari voluerunt, ab illa autem nemo sit appellare
 permixsus. Juxta quod & Bonifacius, atque Gelasius Sanctissimi Præsules, non
 suis adinventionibus, sed Ecclesie Romanae consuetudines non ignorantes dicunt.

III
 731

6. Non minus perspicua est Paschalis II. sententia Epistola ad Archiepiscopum Poloniae, relata à Baronio è Codice Vaticano ad annum 1102. *Aut in Concilio statutum non inveniri, quasi Romana Ecclesia legem Concilia ulla praefixerint, CVM OMNIA CONCILIA PER ECCLESIAE ROMANAE AVTORITATEM, ET FACTA SINT, ET ROBVR ACCEPERINT, & in eorum statutis Romana patenter auctoritas excipiatur.*

7. Denique nec ipsi Antesignani auctoritatis Conciliaris aucti sunt indiscriminatim asserere à Summo Pontifice posse ad Concilium provocare in quolibet casu. NON EST FAS (inquit Joannes Gersonius tractatu, quomodo, & an liceat in causis fidei à Summo Pontifice appellare, seu ejus judicium declinare) APPELLARE A PAPA, vel ejus judicium in causis fidei declinare, non quidem pro omni, & in omni casu, sed quando facit id, quod in se est, & quando non apparet devius à fide, sed ambulat rectè ad veritatem Evangelii sine personarum acceptione. (Ecce quibus in casibus secundum Gersonium à Summo Pontifice non licet appellare) Porro Dominus noster tollere poterit efficaciter suspicionem similtam, qua contra sanctitatem suam fieri posset, si dicta sua factis compenset: hoc est si sponte, nullo requirente, damnet illam doctrinam pestiferam, & crudelem contra Polonos cum similibus aliis, cum tali celeritate, & rigore, qualem fidei materia vergens in scandalum, & perniciem Reipublicae postulat, & requirit, procul abjecta quavis acceptione personarum.

8. Materiam istam egregiè tractat Franciscus Victoriae relectione 4. proposit. 20. ubi appellationes istas rejiciens post alias solidas probationes addit; Præterea hoc probatur experientia, & exemplis, qua in moralibus faciunt magnam probationem. OMNES ENIM APPELLATIONES HACTENUS FACTÆ AD CONCILIUM MALE CESSERVNT, ET TANDEM DEVENERVNT IN SCHISMA ALIQUOD, VEL ETIAM HÆRESIM. 3°. Quia hoc esset magna occasio perturbationis in Ecclesia: quia si Papa timeret, ne facta ejus deberent resistendi in Concilio, nunquam vellet congregare Concilium, cum magna jactura profectò rerum Ecclesiasticarum; & congregare sine illo, vel non licet, vel esset valde difficile. Semper enim erunt aliqui, imò major pars, qui velint sequi partes Pontificis, & unus Princeps fiveret Concilio, alius Pontifici; Et sic nihil pacificè nec ad utilitatem Ecclesiae fieri posset: imò essent multo majores turbationes, ut experientia compertum est. Nec minus acriter illas appellationes impugnat Mauclerus de Monarch. Eccles. lib. 3. cap.

cap. 10. Quintum denique, inquit, ac postremum de præcipuis privilegiis illud est, de quo hic questio vertitur, quod supra tetigimus, contra quod ridicula sunt à quibusdam Schismaticorum partes sua partim malitia, partim impunita forentibus, objectiones, nonnullaq; ad suam confirmandam rebellionem exempla producuntur: quæ à doctissimo nostræ ætatis Theologo viro sanctissima vita Valeo, eruditè refutata & explosa studiosus Lector videre poterit. Tot sacris Ecclesiæ Decretis, Canonibusque veluti Divini Sancti Spiritus oraculis ritè consideratis, justiq; ratiocinio Theologicaq; sapientia trutinatis examine, quam jusse spirituales anathematis gladium contra provocantes à Pontificii Monarcha judicio ad futurum Concilium, à sanctissimis Sedis Apostolica Præsulibus evaginatum fuisse credere debemus.

9. Testatur libertatum Ecclesiæ Gallicanæ defensor Dominus Petrus de Marca, usum illum esse novum. Sic enim inchoat cap. 17. lib. 4. Superiore capite novam quandam rationem vidimus in Ecclesiam inveltam ab iis, qui se Romana Curia censuris præmi existimabant; scilicet appellationem à Papa Decreto ad futurum Concilium. Novam dixi, quia nunquam in Ecclesia admissa fuit provocatio à Papa ad Concilium. Numero autem 4. originem notat his verbis; Primus omnium, qui appellatione ad Concilium usus est, prodit se apud Historicos Fridericus II. Imperator. Sed ut refert Matthæus Parisius in verbis à Marca relatis, Legatus Friderici appellavit à Concilio ipso generali, quod tunc scilicet anno 1245. Lugduni congregatum erat, ad aliud generalius. Appellavit pro eo ad Concilium proximè futurum generalius. Nec enim nunc omnes Prælati, vel eorum, vel Principum Procuratores apparent hic impresentiarum.

10. Itaque appellationum illarum origo, ut lib. 10. videbimus, ad Gallos referenda erit, qui anno 1303. nomine Philippi IV. dicti Pulchri Franciæ Regis appellarunt à Bonifacio VIII. ad futurum Concilium. Primo loco illam refert, qui probationes libertatum Ecclesiæ Gallicanæ collegit cap. 13. cujus titulus est de hujusmodi appellationibus. Verum tunc allegabatur aut fingebatur Bonifacium non esse legitimum Pontificem, & perinde appellabatur ad futurum legitimum Pontificem, ut ad Concilium generale.

11. Nec nisi post schisma invenietur interposita appellatio absoluta à Summo Pontifice pro vero accepto, ad futurum Concilium. Itaque cum Concilium Papæ præponi cœpit, aperta est via ad appellandum ab illo ad istud. Multum autem

III
231

verendum est ne illæ appellationes eo sine assumantur, ut obtegatur inobedientia prætextu Concilii, quod vel impossibile, vel difficillimè haberi posse compertum est.

12. Cæterùm antiquorum Scriptorum tum in Gallia, tum in aliis Provinciis Christianis doctrina erat, à Papæ sententia non posse provocari: Ita Hincmarus Episcopus Remensis tom. 2. epist. 44. quæ est ad Episcopos Diocesis Remensis n. 25. Ivo Carnotensis in Decreto par. 5. cap. 9. & 10. & epist. 233. & 236. Potho Presbyter Pruniensis de statu domûs Dei, lib. 3. S. Thomas Archiepiscopus Cantuariensis epist. 73. S. Antoninus & alii etiam ex recentioribus sanctæ Sedi minus æquis, ut Carolus Feyretus lib. 9. de abusu cap. 3. num. 15.

13. Denique cum Summo Pontifici vineæ custodia à Salvatore commissa sit, ut confessa est Synodus Chalcedonensis in relatione ad S. Leonem; id est, cum Petro totius Ecclesiæ cura commissa sit, ut scribit S. Gregorius lib. 4. epist. 32. cum idem officium ad singulos Petri successores transferit, & singulis cum S. Fulberto Episcopo Carnotensi epist. 22. dici possit; *Dilectissime Pater cui totius Ecclesiæ cura commissa est: cum eis Gregis sit commissa custodia, ut docet S. Epiphanius de B. Petro Ancoratus cap. 4. Cum Summus Pontifex aliis quam pluribus titulis à sanctis Patribus insigniatur, quibus significatur unum Papam esse super Ecclesiam mundi totius, ut Episcopi Patensis apud Liberatum Brev. cap. 22. verbis utar, quomodo illi præferendum esset Concilium generale, licet totam Ecclesiam sine Pontifice repræsenteret. Quomodo successor ejus, cui totius Ecclesiæ gubernacula tradita sunt, ut prædicat sanctus Maximus Episcopus Taurinensis homil. 3. in Natal. Beatissimorum Petri & Pauli, gubernandus ipse esset ab Ecclesiæ parte quantumvis præcipua? Sanior videtur sententia Joannis de Selya in Senatu Parisiensi Præsidis tract. de benefic. parte 3. quæst. 8. num. 32. Papa, inquit, præfertur toti Concilio.*